

PETROVAC NA MLAVI

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA REŠAVANJE PITANJA IZBEGLIH I INTERNO RASELJENIH LICA
U OPŠTINI PETROVAC NA MLAVI
za period 2009-2014

Opština Petrovac na Mlavi, maj 2009. godine

SADRŽAJ

	strana
Uvod	3
• Uvodna na reč Predsednika Opštine/Grada	3
• Odluka Skupštine Opštine/Grada o usvajanju LPA	4
• Zahvalnost učesnicima/cama u procesu izrade LPA	5
Sažetak (rezime) LPA	6
Poglavlje 1: Opšti podaci o Opštini/Gradu	8
Poglavlje 2: Podaci o izbeglim i interno raseljenim licima u Opštini/Gradu	11
Poglavlje 3: Analiza situacije i sporna pitanja izbeglih i interno raseljenih lica ..	13
Poglavlje 4: Prioritetne ciljne grupe	19
Poglavlje 5: Opšti i specifični ciljevi	20
Poglavlje 6: Aktivnosti – Zadaci za realizaciju LPA	tabele
Poglavlje 7: Resursi/budžet	22
Poglavlje 8. Aranžmani za primenu	22
Poglavlje 9: Praćenje i ocena uspešnosti	24

Uvod

Uvodna reč Predsednika Opštine Petrovac na Mlavi, 9-dina Radiše Dragojevića

“U cilju ublažavanja socijalnih problema, i planskog pristupa u kreiranju socijalne politike na lokalnom nivou, okrenute pre svega rešavanju problema izbeglih i interno raseljenih lica, Skupština Opštine Petrovac na Mlavi je odlučila da se identifikuje najbolji način za angažovanje kapaciteta svih socijalnih aktera u zajednici kako bi se započeo proces donošenja bitnih Odluka o tome koje promene, značajne za održivu integraciju izbeglih i interno raseljenih lica, nameravamo da ostvarimo na lokalnom nivou. Kao rezultat ovakvih nastojanja, pred nama je značajan dokumenat kao rezultat procesa planiranja kojim se određuju osnovni načini ostvarivanja ciljeva razvoja ove oblasti života u lokalnoj zajednici.

U okviru ovog dokumenta, pod *izbeglim i interno raseljenim licima* podrazumevaju se sva lica koja i dalje imaju nerešene egzistencijalne probleme nastale u toku izbegličkog statusa i nameravaju da se trajno integrišu na prostoru opštine Petrovac na Mlavi.

Ovaj Projekat uzima u obzir postojeće projekte izgradnje kapaciteta na lokalnom nivou, a naročito one koji su u domenu socijalne, ekonomske i stambene politike a usmeren je ka unapređenju položaja izbeglih i interno raseljenih lica.

Proces izrade Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Petrovac na Mlavi, zasnivao se na interaktivnom pristupu čije su osnovne metodološke karakteristike da je sproveden u lokalnoj zajednici i uvažava lokalne specifičnosti; da je uključio je različite bitne aktere procesa društveno organizovane podrške izbeglim i interno raseljenim u lokalnoj zajednici; utemeljen na realnim okolnostima, raspoloživim resursima i potrebama unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih; prilagođen situaciji u lokalnoj zajednici, akterima i pozitivnoj promeni kojoj se teži i da pokazuje odgovoran odnos različitih društvenih aktera u lokalnoj zajednici.

Za potrebe procesa, prikupljanje i analizu osnovnih podataka o položaju i potrebama izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Petrovac na Mlavi, korišćeni su rezultati intervju sa potencijalnim korisnicima/cama, i sastanci sa lokalnim akterima, statistički podaci, različiti izvještaji i dokumenti, podaci Komesarijata za izbeglice Republike Srbije, Opštinskog poverenika za izbeglice, Crvenog krsta, lokalnih nevladinih organizacija itd. Proces izrade Plana sproveden je u periodu mart - maj 2009. god. i u tom pravcu, upućujem zahvalnost svim akterima u izradi ovog dokumenta sa nadom da će biti sproveden u skladu sa predviđenom dinamikom!”

Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica (IRL) u opštini Petrovac na Mlavi, nastao je kao rezultat učešća u projektu **Podrška institucijama Vlade Republike Srbije koje su nadležne za izbegla i interno raseljena lica**. Opšti cilj projekta je pronalaženje rešenja na nivou države koja će pružiti podršku Vladi Republike Srbije da na efikasan i održiv način odgovori na potrebe izbeglih i IRL. Projekat finansira Evropska unija, a sprovodi Medunarodna organizacija za migracije (*International Organization for Migration – IOM*). Korisnici projekta su institucije Vlade Republike Srbije koje su nadležne za izbegla i interno raseljena lica: Komesarijat za izbeglice Republike Srbije (KIRS), Ministarstvo za Kosovo i Metohiju (MinKiM) i Ministarstvo rada i socijalne politike (MRSP), kao i druga nadležna ministarstva, opštinska povereništva za izbegla i interno raseljena lica i odabrane opštine/gradovi.

Strateški okvir projekta određen je u skladu sa politikom i pravcima delovanja definisanim Nacionalnom strategijom za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica i drugim nacionalnim strateškim dokumentima od značaja za ovu oblast. U cilju koordiniranog rada, korišćenja naučenih lekcija i najboljih praksi, ovaj projekat uzima u obzir postojeće projekte izgradnje kapaciteta na lokalnom nivou, a naročito one koji su u domenu socijalne, ekonomske i stambene politike. Kreiranje i sprovođenje lokalnih akcionih planova za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica ovde se tretira kao deo šireg mehanizma smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti osetljivih društvenih grupa”.

O D L U K A
Skupštine Opštine Opštine Petrovac na Mlavi
o usvajanju Lokalnog akcionog plana za rešavanje
pitanja izbeglih i interno raseljenih lica

Skupština opštine Petrovac na Mlavi, na sednici doržanoj 13. juna 2009. godine a na osnovu čl. _____ Statuta Opštine Petrovac na Mlavi /Službeni list opštine Petrovac na Mlavi br. _____ donosi

Z A K L J U Č A K

Usvaja se Lokalni Akcioni Plan za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u opštini Petrovac na Mlavi!

SKUPŠTINA OPŠTINE PETROVAC NA MLAVI
Broj: _____ od _____ 2009. godine

PRESEDNIK SKUPŠTINE
Milanče Aćimović s.r.

Tačnost prepisa tvrdi i overava:

SEKRETAR
SKUPŠTINE OPŠTINE
Vojkan Đorđević

Zahvalnost učesnicima/cama u procesu lokalnog akcionog planiranja

U cilju izrade Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Petrovac na Mlavi, formiran je Opštinski Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja koji čine predstavnici/ce: lokalne samoprave kao nosioca procesa i formalnog donosioca ovog dokumenta, uključujući i Poverenika za izbeglice; institucije sistema koje se na lokalnom nivou bave pitanjima izbeglih i interno raseljenih; nevladinih organizacija koje deluju u lokalnoj zajednici i Komesarijata za izbeglice Republike Srbije. U okviru opštinskog Saveta za upravljanje migracijama i trajna rešenja, formirana je Radna grupa, kao operativno telo koje će sprovoditi planove i akcije u narednom periodu.

Uloga Opštinske radne grupe bila je da:

- Unapredi sopstvene kapacitete za planiranje kroz odgovarajuće obuke organizovane od strane KIRS-a i podržane od strane IOM-a;
- Obezbedi potrebne podatke neposredno od ciljnih grupa i socijalnih aktera u sistemu podrške izbeglim i interno raseljenim;
- Razmenjuje informacije i učestvuje na sastancima od značaja za proces planiranja;
- Primenjuje usvojene metode planiranja tokom procesa planiranja;
- Definiše ciljeve, pravce razvoja i saraduje sa različitim relevantnim lokalnim i republičkim akterima;
- Planira praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene lokalnog akcionog plana;
- Radi na pisanju završnog dokumenta;
- Inicira javnu raspravu o nacrtu dokumenta i doprinese da finalna verzija bude predložena Skupštini Opštine na usvajanje.

Članovi/ice Opštinske radne grupe su:

1. Vojkan Đorđević, sekretar SO Petrovac na Mlavi
2. Dušica Mitić, dir. CZSR Petrovac na Mlavi
3. Moma Stanimirović, sekretar opštinskog CK
4. Borko Milošević, NVO Udruženje za razvoj opštine
5. Dragan Blagojević, poverenik KIRS
6. Marina Popović, pripravnik u opšt. Upravi Petrovac

Zahvaljujemo se svim članovima/icama Opštinske radne grupe na učešću u procesu planiranja.

Ostali akteri uključeni u sam proces lokalnog akcionog planiranja su bili predstavnici/ce različitih institucija, organizacija i grupa, uključujući i grupe potencijalnih korisnika/ca koji su povremeno učestvovali u konsultativnom procesu. Posebnu zahvalnost izražavamo Komesarijatu za izbeglice Republike Srbije i **IOM** (*International Organization for Migration*), projektnom timu.

Sažetak - Rezime

Cilj ovog dokumenta je da predstavi problematiku integracije izbeglica i raseljenih lica u opštini Petrovac na Mlavi sa akcentom na okolnosti i probleme koji prate nastojanja da se sprovede uspešna integracija u bliskoj budućnosti!

Ratni sukobi u nekadašnjoj Jugoslaviji u periodu od 1991. do 2001. godine prouzrokovali su i dolazak više stotina izbeglica i nešto manje od stotinu raseljenih na područje opštine Petrovac na Mlavi. Izbeglice su počele da pristižu sa početkom ratova u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, zatim 1995. nakon operacije „Oluja“ u Hrvatskoj i 1999. godine, sa ulaskom NATO snaga na Kosovo i Metohiju.

Prema postojećim podacima, na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi, 1996. godine boravi oko 1.200 izbeglih i prognanih lica sa prostora bivših republika a posle 1999. godine, taj broj se dopunjuje i sa nešto manje od stotinu interno raseljenih lica sa KiM. Prema popisu iz 2005, status izbeglice danas, zvanično ima oko 400 osoba, dok je kao interno raseljeno registrovano oko 70 lica.

Većina izbeglica se od samog početka mahom izjašnjavala za integraciju kao svoj izbor trajnog rešenja. Tome doprinosi i broj godina provedenih u izbeglištvu, tokom kojih se postepeno izgrađuju veze sa lokalnom sredinom, tim jače što je neizvesnija bila mogućnost održivog povratka u mesto porekla. S druge strane, teško je definisati jasnu granicu između integracije i povratka kao dugoročnih ili održivih rešenja, posebno zbog toga što je integracija životni proces koji se odvija od trenutka dolaska i ne isključuje ostale vidove odluka. Kao trajno rešenje za interno raseljena lica sa KiM navodi se isključivo povratak, premda je to u sadašnjim okolnostima veoma komplikovano i zbog bezbedonosnih razloga često nemoguće. Razlog za to je činjenica da je integracija ovih ljudi u Srbiji bez KiM osetljivo političko pitanje, vezano za pitanje konačnog statusa Kosova. Nezavisno od toga, međutim, vreme koje oni provode u raseljensktvu donosi probleme veoma slične onima koje i izbeglice imaju u procesu integracije – potreba da se ima krov nad glavom, stekne prihod i bude prihvaćen od lokalnog stanovništva. Pitanje ličnih dokumenata, te njihovog pribavljanja takođe predstavlja problem za izbeglice i raseljene; izvestan broj njih uopšte ne može da dođe do svojih dokumenata, jer su im ili uništeni ili nedostupni zbog velikih troškova koje njihovo pribavljanje iziskuje. Nalaženje dugoročnog smeštaja je veliki problem za izbeglice i raseljene, koji za sobom povlači i druge poteškoće. Većina izbeglica i raseljenih živi u privatnom smeštaju, bilo da plaćaju najamninu za stambeni prostor ili stanuju kod rođaka ili prijatelja.

Praksa je pokazala da su najefikasnije i najuspešnije aktivnosti sistematskog zbrinjavanja izbeglica one koje se oslanjaju na saradnju više aktera – republičkih institucija, finansijera, organa lokalne samouprave, izbeglica i nevladinih organizacija. Ovaj konsenzus je najčešće teško ostvariv, iz ekonomskih, tehničkih, logističkih, a ponekad i političkih razloga, ali svakako treba usmeriti napore da se on postigne gde god je moguće.

U mnogim takvim nastojanjima radi realizacije programa, neophodno je angažovanje na psihosocijalnom planu, u aktivaciji potencijala izbeglih lica i osnaženom samopouzdanju istih. Iako država formalno ohrabruje razvoj malih i srednjih preduzeća, u praksi je izbeglima takav put teško ili nikako dostupan, što zbog restriktivne poreske politike i drugih objektivnih okolnosti, što zbog nedostatka informacija.

Činjenica je da danas znatan broj izbeglicea živi ispod praga siromaštva, a položaj raseljenih je čak teži no što je bio u vreme raseljenja. Problemi sa ostvarivanjem penzija takođe se ponekad pokazuju nepremostivim za mnoge kategorije izbeglih korisnika. Izbeglice i raseljeni imaju ista prava na zdravstvenu zaštitu kao i ostali građani, ali u osiromašenom zdravstvenom sistemu Srbije, oni najsiromašniji sebi ne mogu da priušte zdravstvene usluge koje prevazilaze osnovni nivo zaštite.

Kad je u pitanju uključenost u sistem obrazovanja, ponajviše su ugrožena interno raseljena deca i mladi. Finansijska sredstva su često presudan uzrok što mlade izbeglice ne nastavljaju školovanje.

Osim ove grupe, u posebno ugrožene kategorije spadaju žene, deca, stariji, kao i samohrani roditelji. Njihovi najčešći problemi su nerešeno stambeno pitanje, nezaposlenost, siromaštvo, neposjedovanje ličnih dokumenata i neostvarena stečena prava.

Mnoge od ovih problema nastojali su i dalje nastoje da reše ili olakšaju različiti programi podrške izbeglima i raseljenima. Imajući u vidu sveobuhvatnost problema, aktivnosti i programi usmereni na podršku integraciji treba da se razvijaju u više pravaca, te da podstiču sinergiju između različitih kapaciteta društvene zajednice i mogućnosti kojima raspolažu izbegli i raseljeni. To podrazumeva mnogostran društveni proces u zajednici koja nastoji da razvije demokratske oblike funkcionisanja: u tom kontekstu, važno je aktivirati stvaralačke potencijale kako lokalne zajednice tako i onih koji se u njih integrišu. Zato sve opcije treba smatrati otvorenim a sve građane pozvanim učesnicima i akterima u zajedničkom naporu postizanja dugoročnih održivih rešenja na dobrobit svih.

Poglavlje 1. Osnovni podaci o Opštini Petrovac na Mlavi

Teritorija opštine Petrovac na Mlavi zauzima područje sa izvrednim i raznovrsnim prirodnim karakteristikama koje najbolje odslikavaju mnogobrojna vrela, potoci, rečice, šume, pitoma severozapadna padina homoljskih planina, plodna ravnica Stig i bogata dolina Mlave sa divnim pejzažom i rodnom zemljom na kojoj sve dobro uspeva. Zauzima površinu od 655 kilometara kvadratnih na kojoj u 34 naselja živi 46414 stanovnika u 11437 domaćinstava. Mreža naselja je ravnomerno razvijena sa relativno uravnoteženom koncentracijom stanovništva, izuzimajući planinske delove Opštine. U administrativnom pogledu opštine Petrovac pripada Braničevskom okrugu, a okružuju je opštine Žagubica, Kučevo, Malo Crniće, Žabari, Svilajnac i Despotovac. Na ovoj teritoriji se se odavno ukrštali važni putevi koji su vodili prema moravskoj dolini i dolinom Mlave prema Dunavu gde se i sada nalazi na jednom od najznačajnijih pravaca u okviru Podunavskog regiona koji povezuje Bor, Žagubicu i Petrovac na jednoj sa Požarevcem i autoputem Beograd - Niš, na drugoj strani.

Grad Petrovac, najveće i jedino gradsko naselje u okviru opštine, predstavlja industrijski, trgovački, zdravstveni, kulturni, saobraćajni i administrativni centar. Grad se nalazi u središnjem delu teritorije opštine, lociran neposredno na levoj i desnoj obali reke Mlave i na raskrsnici puteva koji povezuju Požarevac sa Žagubicom, a Veliku Planu, Žabare i Svilajnac sa Kučevom. U njemu prema popisu iz 2002. godine živi 8800 stanovnika.

Prostorna organizacija Opštine formirana je pod uticajem prirodnih uslova, prevashodno reljefnih, geoloških i klimatskih karakteristika. Na ovom prostoru se nalaze najplodnija poljoprivredna zemljišta, naselja, industrijske zone kao i najvažniji infrastrukturni objekti. Obezbeđivanje racionalnog koncepta organizacije, uređenja i korišćenja prostora predstavlja jedan od globalnih prioriteta ukupnog razvoja opštine, što će se ostvariti ravnomernim rasporedom privrednih aktivnosti, stvaranjem kvalitetnijih uslova života, kompletiranjem područja svim vidovima infrastrukture i funkcionalnom diferencijacijom naselja u skladu sa zaštitom životne sredine. Nastaviće se sa urbanizacijom Opštinskog centra uz razvoj centralnih funkcija uz stvaranje uslova za obavljanje određenih funkcija u sekundarnim seoskim centrima u cilju zadovoljenja sopstvenih i potreba gravitirajućih naselja čime će se omogućiti funkcionalni razvoj mreže naselja u Opštini. Radi ostvarivanja koncepta, racionalne organizacije i korišćenja prostora, izradiće se najpre generalni plan za grad Petrovac, kao i regulacioni planovi za neka sekundarna seoska naselja uz rezervisanje prostora za ekspataciju rudnika „Melnica“.

Prirodni potencijali

Poljoprivredne površine predstavljaju najvredniji prirodni potencijal koji pruža uslove za raznovrsnu poljoprivrednu prouzvodnju. Zauzimaju 74,1% ukupnih površina, ali je stepen iskorišćenja skroman (30%) usled dugogodišnjeg smanjivanja stočnog fonda i iseljavanja radno sposobnog stanovništva.

Ukupna obrasla šumska površina iznosi 13.259,45 hektara. U društvenom sektoru se nalazi 24,5% šuma čija je organizacija i upravljanje povereno JP „Srbijašume“ - Šumskom gazdinstvu „Severni Kučaj“. Prosečna drvna masa se uglavnom koristi kao ogrevni materijal, a svega 30% kao tehničko drvo. Bogatstvo šuma je uvećano šumskim plodovima (lekovito bilje, pečurke, semena lišćara) čije je dosadašnje korišćenje bilo nedovoljno. Dalji razvoj ovog resursa obuhvataće obimnije radove na kontinuiranoj primeni odgovarajućih mera zaštite, podizanju, sanaciji i uzgoju šuma, kao i povećanju brojnosti i raznovrsnosti divljači i unapređenju lovstva.

Na teritoriji Opštine nalaze se značajna ležišta uglja, peska, šljunka i manje rezerve građevinskog materijala. U mlavsko-petrovačkom basenu nalaze se značajne rezerve lignita i mrko-lignitnog uglja. Najdeblji ugaljeni sloj je kod Melnice. U severoistočnom delu (Ranovac, Kladurovo) javlja se najstariji paleozojski kameni ugalj. Na planinskim terenima Homolja otkrivene su određene rezerve krečnjaka pešćara koji se koristi kao građevinski kamen. Eksploatacija crvenog pešćara i krečnjaka vrši se na lokalitetu Ždrela. U narednom periodu neophodno je sprovesti dodatna geološka istraživanja na lokalitetu Melnice i uraditi studiju opravdanosti korišćenja rudnika, u cilju eksploatacije mrko - lignitnog uglja.

Kraj sa svim svojim ekološkim bogatstvom je potencijalni kandidat za dobijanje međunarodnog sertifikata za zdravu hranu tj područje.

Javne službe

Mreža ustanova iz oblasti javnih službi uglavnom zadovoljava potrebe stanovništva, a zahvaljujući investicionim naporima poslednjih godina postignut je zadovoljavajući stepen njihove opremljenosti odgovarajućim sredstvima i kvalitet usluga. Problem predstavlja nedostatak kadrova određenih profila (lekari, profesori, engleski jezik...) U opštini Petrovac mrežu školskih ustanova čini 8 osmogodišnjih matičnih škola koje su locirane u Petrovcu i selima Šetonje, Veliko Laole, Burovac, Melnica, Rašanac, Ranovac i Oreškovića sa 25 područnih odeljenja i jedna srednjoškolska ustanova - Gimnazija Mladost opšteg smera sa Ekonomskom odeljenjem. Većina školskih ustanova je u dobrom stanju i solidno opremljena

Zdravstvenu zaštitu u Opštini organizuje i sprovodi Zdravstveni centar, formiran 1998. godine koji ima Dom zdravlja i bolnicu opšteg tipa. U naseljima Burovac, Veliki Popovac, Manastirica, Melnica, Rašanac i Bistrica su locirane zdravstvene ambulante, a u Velikom Laolu, Ranovcu i Šetonju zdravstvene stanice. Pored ovih ustanova, u Velikom Popovcu i Stamnici postoje zavodi za smeštaj dece i omladine ometene u razvoju.

Socijalnu zaštitu u opštini sprovodi Centar za socijalni rad koji ima sedište u Petrovcu i svoj Poslovni prostor uz istureno odeljenje Žagubica.

U opštini postoji jedna pretškolska ustanova - Dečiji vrtić „Galeb“ koji sprovodi zaštitu dece od 18 meseci do pretškolskog uzrasta, sa 8 isturenih odeljenja. Zgrada je skoro renovirana, ali je veliki problem nedostatak prostora za smeštaj svih zainteresovanih korisnika.

Programi kulturno-umetničkog rada ostvaruju se preko Kulturno prosvetnog centra. Kulturne manifestacije se organizuju u zgradi Gimnazije i prostorijama nekadašnjeg Doma vojske sadašnjeg Doma kulture. U seoskim naseljima domovi kulture su uglavnom u funkciji. U okviru Kulturno prosvetnog centra radi i bioskop „Delo“.

Takođe, u Petrovcu postoji Narodna biblioteka „Đura Jakšić“ opšteg tipa koja se nalazi u skućenom prostoru i nema čitaonicu. Pri seoskim školama postoje priručne biblioteke sa ograničenim fondom knjiga. Osnovan je skoro i Zavičajni muzej sa arheološkim odeljenjem, odeljenjem za istoriju umetnosti i odeljenjem za etnologiju.

Izabrana lica

Ime	Prezime	Godište	Predsednik opštine		
			Zanimanje obrazovanje	Stranka/Koalicija/GG	Telefon
Radiša	Dragojević	1959.	Politikolog	SPS	012 331 280

Ime	Prezime	Godište	Predsednik Skupštine opštine		
			Zanimanje obrazovanje	Stranka/Koalicija/GG	Telefon
Milanče	Aćimović	1963.	ptt. teh.	DS	012 331-280

Ime	Prezime	Godište	Sekretar Skupštine opštine		
			Zanimanje obrazovanje	Stranka/Koalicija/GG	Telefon
Vojkan	Đorđević	1961.	dipl. pravnik	DS	012 331-280

Zamenik predsednika opštine					
Ime	Prezime	Godište	Zanimanje obrazovanje	Stranka/Koalicija/GG	Telefon
Dragoljub	Milosavljević	1957.	dipl. pravnik	SPS	012 331-280

Zamenik predsednika Skupštine opštine					
Ime	Prezime	Godište	Zanimanje obrazovanje	Stranka/Koalicija/GG	Telefon
Violeta	Bogosavljević	1981.	dipl. ing. teh.	DS	012 331-28

Članovi opštinskog veća

1	Dragoljub Bogdanović	poljoprivrednik	Bošnjak
2	Saša Bogdanović	profesor	Petrovac na Mlavi
3	Slobodan Rajić	dipl. pravnik	Petrovac na Mlavi
4	Goran Milošević	ekonomista	Veliko Laole
5	Dragana Floranović	student	Ranovac
6	Dobrivoje Savčić	preduzetnik	Petrovac na Mlavi
7	Milorad Lukić	nastavnik	Veliko Laole
8	Staniša Stevanović	preduzetnik	Melnica
9	Ivan Milenković	dipl. ekonom.	Petrovac na Mlavi
10	Bojan Stojanović	dipl. ing. poljo.	Petrovac na Mlavi
11	Radiša Milošević	dipl. ing. mašin.	Petrovac na Mlavi

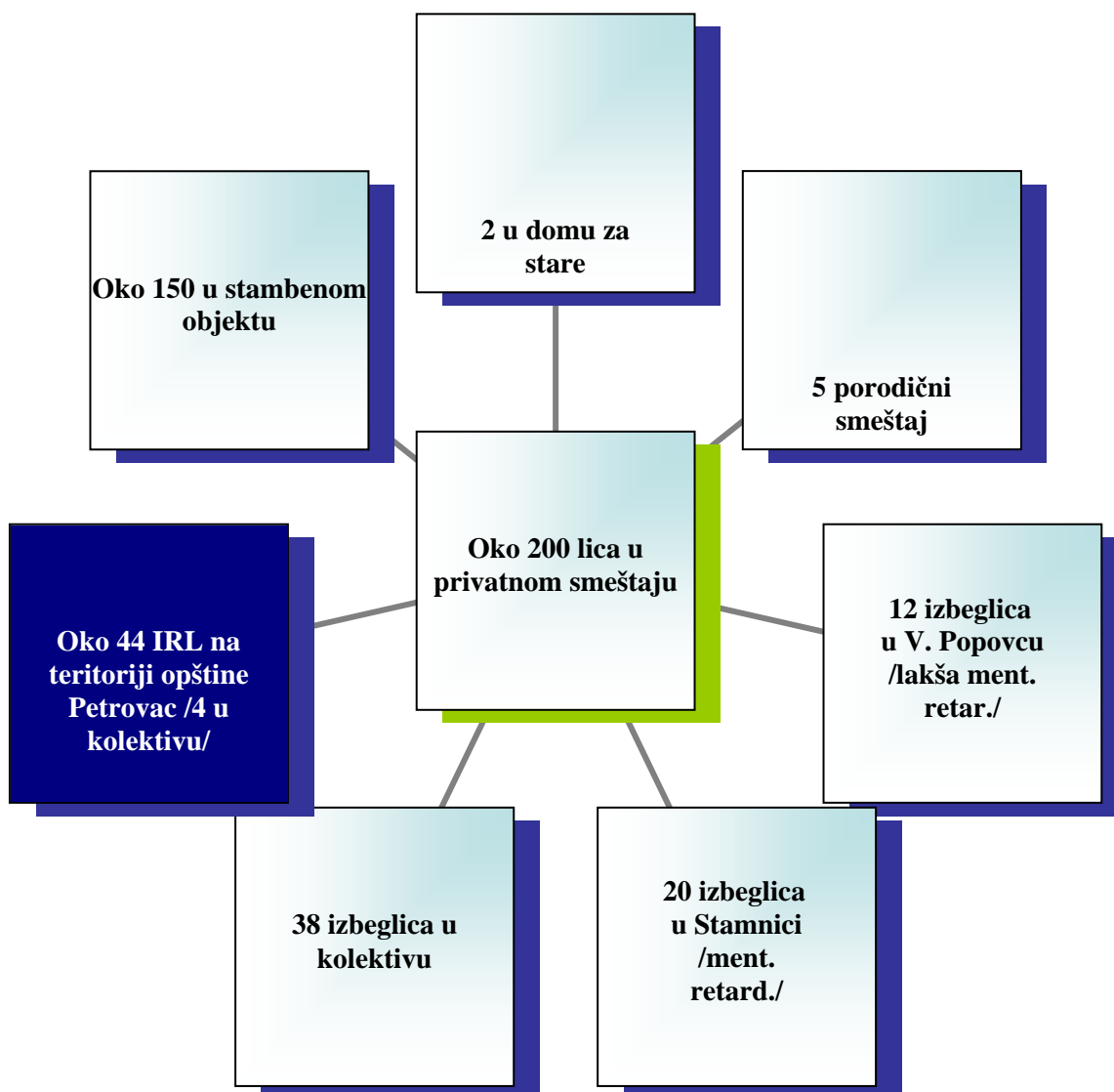
O kolektivnom centru i problemima izbeglih i IRL, na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi, brigu vodi Poverenik KIRS, Dragan Blagojević!

Poglavlje 2.

Podaci o izbeglim i interno raseljenim licima u Opštini

Na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi, trenutno je evidentirano oko 400 izbeglica od kojih su:

- oko 200 smešteni u privatnom smeštaju
- oko 150 su smešteni u namenskom stambenom objektu sa mogućnošću trajnog smeštaja
- 38 izbeglica je još uvek smešteno u KC Kasarna
- 4 IRL je smešteno u KC Kasarna
- Oko 40 IRL se nalaze u privatnom smeštaju na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi
- 20 izbeglih lica je smešteno u SZ "Dr.Nikola Šumenković" Stamnica
- 12 izbeglih lica je smešteno u SU za lica ometena u razvoju u V. Popovcu
- 5 izbeglih lica je u porodičnom smeštaju
- 2 izbegla lica su smeštena u gerontološke centre

Struktura izbeglica i IRL, smeštenih na teritoriji naše opštine je u svakom pogledu neodgovarajuća.

- u evidenciji je dosta starih osoba sa zdravstvenim problemima
- prisutan je značajan broj mladih sa neodgovarajućim stepenom obrazovanja

Na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi, prisutnost izbeglica se evidentira od 1992. godine. U cilju njihovog zbrinjavanja, formiran je u to vreme manji centar za privremeni smeštaj u zgradi stare osnovne škole. Posle ratnih dejstava u Republici Hrvatskoj, od avgusta 1995. godine, broj izbeglica se kreće oko 1200 lica sa prostora bivših republika SFRJ pa se, zbog potrebe zbrinjavanja većeg broja ugroženih porodica, formira kolektivni centar u napuštenoj Kasarni.

Od momenta formiranja KC "Kasarna" kao sabirnog centra za prognana i izbegla lica do današnjeg dana kroz njega je prošlo 583 prognanih lica /koliko je bilo u prvom momentu, avgusta 1995. godine/. Zbog starosti ili bolesti, umrlo je oko 20 osoba koje su sahranjene na lokalnom groblju! U dom za stare, dobrovoljno je su smeštene 3 stare žene. Za povratak u Hrvatsku, odlučilo se i uspelo je da se vrati 38 porodica odnosno 91 osoba!

U privatnom smeštaju, na teritoriji Srbije, našlo je utočište 8 porodica sa ukupno 20 članova. *Veći broj prognanih lica iz KC "Kasarna" izražava želju za odlazak u treće zemlje*. Do sada je to poslo za rukom pojedinim porodicama tako da su 22 porodice sa 87 članova otišle za Ameriku, Australiju, Norvešku i Island!

U prethodnom periodu, izbeglice i IRL se nisu posebno organizovali i udruživali u smislu intezivnijih napora na rešavanju njihovih problema ali je primetno njihovo individualno angažovanje i zahtevi za različitim vrstama pomoći od strane organa lokalne samouprave.

Opštinske institucije i drugi organi lokalne samouprave, u prethodnom periodu su na različite načine pružale pomoć licima iz kategorije izbeglica i IRL. Preko Poverenika KIRS, ostvarivana su prava vezana za izradu i obezbeđenje raznih dokumenata, socijalnu zaštitu, obrazovanje i donekle zapošljavanje. Institucije lokalne samouprave su se angažovale i na pronalaženju rešenja za trajno zbrinjavanje izbeglica i IRL na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi, posebno obezbeđenjem kompletne infrastrukture za izgradnju objekata za stambeno zbrinjavanje ovih kategorija stanovnika opštine Petrovac na Mlavi. Započet je i posao na pronalaženju načina za obezbeđenje lokacija za individualnu izgradnju na kome se i dalje intezivno radi.

Na teritoriji opštine je osnovan **Savet za socijalnu zaštitu** a nedavno je formiran i **Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja**.

Poglavlje 3. Analiza situacije i zaključci

U ovom poglavlju su obuhvaćene četiri vrste kvalitativnih analiza:

1. Pregled dokumentacije relevantne za pitanje izbeglih i IRL
2. Analizu zainteresovanih strana
3. Analizu stanja /Tehnikom SWOT analize/
4. Analizu problema sa zaključcima

1. **Pregled dokumentacije** o radnom okruženju obuhvatila je nekoliko ključnih nacionalnih strateških dokumenata relevantnih za ovu oblast, aktuelni zakonski okvir koji reguliše pitanja izbeglih lica u Republici Srbiji, strateška dokumenta Opštine Petrovac na Mlavi i realizovane i aktuelne projekte i programe namenjene izbeglim i IRL u opštini Petrovac na Mlavi.

Nacionalni strateški dokumenti od značaja za pitanja izbeglih i interno raseljenih lica su:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica (2002);
- Strategija za smanjenje siromaštva (2003);
- Nacionalna strategija održivog razvoja (2008);
- Nacionalna strategija privrednog razvoja Republike Srbije 2006-2012;
- Nacionalna strategija zapošljavanja 2005-2010;
- Strategija regionalnog razvoja 2007-2012;
- Strategija razvoja poljoprivrede;
- Strategija razvoja socijalne zaštite;
- Zakon u izbeglicama 1992.;
- Nacionalni plan akcije za decu 2004.

Aktuelni zakonski okvir za pitanja izbeglica je Zakon o izbeglicama¹. S obzirom na uočenu potrebu da taj Zakon bolje prati aktuelne potrebe i pitanja izbeglica, sačinjen je Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o izbeglicama, ali on još nije usvojen.

Lokalna strateška dokumenta značajna za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Petrovac na Mlavi su:

1. Strategija razvoja socijalne zaštite
2. _____
3. _____
4. _____

Najvažniji zaključci ove analize su sledeći:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica (2002) definiše osnovne pravce delovanja – obezbeđivanje uslova za povratak i obezbeđivanje uslova za lokalnu integraciju, što je potpuno u skladu sa međunarodno prihvaćenim ciljevima za rešavanje položaja ove grupe građana.
- Ostale navedene nacionalne strategije pružaju osnovu i daju smernice za razvijanje mera i akcija u oblasti lokalne integracije izbeglih i interno raseljenih lica kojima se može doprineti unapređenju njihovog životnog standarda i ukupnog društvenog položaja.

¹ „Službeni glasnik RS”, br. 18/92; „Službeni list SRJ”, br. 42/2002; „Službeni glasnik RS”, br. 45/2002

- Lokalna strateška dokumenta Opštine Petrovac na Mlavi, ukazuju na zainteresovanost lokalne samouprave za rešavanja problema izbeglica i inetrno raseljenih lica.

Programi i projekti za izbegle i IRL koji su do sada realizovani, kao i oni koji su u toku, bavili su se rešavanjem sledećih pitanja:

1. Stambenim zbrinjavanjem najugroženijih porodica izbeglica iz kolektivnog centra.
2. Obezbeđenjem socijalnog stanovanja pod zaštićenim uslovima za kategorije socijalno ugroženih porodica iz kolektivnog centra i delom od lokalnog stanovništva /aktivnost u toku/.
3. Obezbeđenjem podsticajnih programa pomoći za samodohodovne aktivnosti
4. Obezbeđenjem otkupa poljoprivrednih domaćinstava i uključivanje porodica izbeglica u normalne aktivnosti na korišćenje ponuđenog prostora za trajnu integraciju
5. Obezbeđenjem paketa građevinskog materijala za poboljšanje uslova stanovanja.
6. Pronalaženje načina za obezbeđenje lokacija za individualnu gradnju /aktivnost u toku/.
7. Izgradnja montažnih kuća za porodice sa pravom vlasništva na prostoru za gradnju /aktivnost u toku/.

Analiza stanja u lokalnoj zajednici po pitanjima unapređenja položaja izbeglih i interno raseljenih lica izvršena je kroz identifikovanje dosadašnjih aktivnosti i rezultata u ovom domenu i sagledavanje pozitivnih kapaciteta i slabosti lokalne zajednice, kao i mogućnosti i prepreka sa kojima se suočava u svom radnom okruženju.

UNUTRAŠNJE	<p style="text-align: center;">SNAGE</p> <ul style="list-style-type: none"> *Politička volja *Baza podataka *Stručni ljudski resursi *Dobro organizovan centar za soc. Rad *Saradnja lok. Samoup. i NVO *Dobri tehnički i administrativni kapaciteti *Postojanje informativnog sistema *Dobra mreža mesnih zajednica *Postojanje centra za obrazovanje odraslih *Dobra komunikacija privrednika i lokalne samouprave *Razvijen privatni sektor *Dobar javni prevoz 	<p style="text-align: center;">SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> *Neodlučnost izbeg. u pravcu trajnog rešenja *Nedovoljno finansijskih sredstava *Nedovoljno prisutno obaveštavanje između izbeglica u funkcionalnom smislu *Neorganizovanost i neaktivnost izbeglica *Nekorišćenje kapaciteta mesnih zajednica *Nedostatak gradskog građevinskog zemlj. *Neusklađenost škol. obraz.sistema sa potrebama privrede /nema majstora, zanatlija/ *Neadekvatna obrazovna struktura *Nedovoljna saradnja sa centrom za obr. Odras. *Nedovoljna saradnja sa inst.sistema na rešavanju problema ove populacije.
SPOLJAŠNJE	<p style="text-align: center;">MOGUĆNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> *Podrška KIRS *Status lokalne samouprave *Mogućnost školovanja na svim nivoima *Postojanje nacionalne strategije *Mogućnost lakog radnog integrisanja *Mogućnost izgradnje soc. Stanova *Donošenje novog zakona o izbeglicama *MOP za interno raseljena lica *Pristup donatorskim fondovima 	<p style="text-align: center;">PREPREKE</p> <ul style="list-style-type: none"> *Male nadležnosti lokalne samouprave /Zakon/. *Skupo građevinsko zemljište *Loša zakonska pozicija institucija koje se bave problemom izbegništva *Izbeglice nemaju pravo na MOP *Nejednak tretman izbeglica i IRL *Nezainteresovanost donatora za veće angažovanje sredstava na ovim prostorima *Nestabilna politička i ekonomska situacija *Spora inplemetacija nacionalne strategije

Najvažniji zaključci ove analize su:

***Lokalna vlast** je otvorena i spremna da zajedno sa ostalim akterima radi na unapređenju položaja izbeglica i interno raseljenih lica ali je suočena sa izraženim problemom nedostatka finansijskih sredstava i resursa /građevinsko zemljište i sl. .../ koji su neophodni za rešavanje ovih problema.

* **nerešeno stambeno pitanje** višecelanih porodica i problemi u raspolaganju sopstvenom imovinom u zemljama i mestima porekla znacajno doprinose socijalnom siromaštvu i nepovoljnom kvalitetu života izbeglih i interno raseljenih lica i predstavljaju problem same lokalne zajednice;

* postojanje jednog broja **lica bez pravnog subjektiviteta** – „Pravno nevidljiva lica“, tj. lica koja nisu upisana u maticne knjige na teritoriji Srbije, kao i lica koja su upisana u maticne knjige a ne poseduju odgovarajuca licna dokumenta;

* izbegla i interno raseljena lica u opštini Petrovac na Mlavi imaju **neadekvatni obrazovni nivo** što u odnosu na strukturu lokalne privrede otežava njihovo zapošljavanje i aktivno uključivanje u život lokalne zajednice;

* **pasivnost**, slaba samoorganizovanost i loša informisanost samih izbeglih i interno raseljenih lica dodatno doprinose njihovom nezadovoljavajućem položaju i relativno niskom nivou integrisanosti u lokalnu zajednicu;

.

Preporuke za buduće planiranje unapređenja položaja izbeglih i interno raseljenih lica.

Pokrenuti inicijativu za veća finansijska izdvajanja iz republičkog i opštinskog budžeta, a takode i inicirati formiranje fonda za rešavanje stambenih i drugih problema, svih ratom pogođenih lica koja se nalaze na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi.

Umrežavanje i efikasnija saradnja lokalne samouprave i svih ključnih aktera znacajnih za rešavanje problema izbeglih i interno raseljenih lica, uz korišćenje svih stručnih ljudskih resursa i dosadašnjeg iskustva različitih institucija i organizacija.

Povećati zapošljavanje prekvalifikacijom radno sposobnih izbeglih i interno raseljenih lica za deficitarna zanimanja i poznate poslodavce.

Obezbediti kontinuirane edukativne programe i obuke.

Analizom zainteresovanih strana identifikovane su ključne zainteresovane strane za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Petrovac na Mlavi, koje su diferencirane na krajnje korisnike/ce usluga (različite grupe izbeglih i interno raseljenih lica) i ključne partnere lokalnoj samoupravi u razvijanju i primeni mera i programa.

Krajnji korisnici/ce

Lokalnim akcionim planom kao krajnji korisnici/ce usluga definisani su:

- radno sposobna izbegla i interno raseljena lica koja nemaju odgovarajuće kvalifikacije za potrebe privrede;

- lica bez pravnog subjektiviteta „Pravno nevidljiva lica“ -lica koja stanuju na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi tj. lica koja nisu upisana u maticne knjige na teritoriji Srbije;

- deca iz izbeglih i interno raseljenih porodica ispala iz procesa osnovnoškolskog obrazovanja uzrasta od 13 do 18 godina;

- žene, interno raseljena lica.

Ključni partneri lokalnoj samoupravi su:

Komesarijat za izbeglice Republike Srbije obavlja poslove koji se odnose na: utvrđivanje statusa izbeglica, zbrinjavanje izbeglica, vođenje evidencije o izbeglicama, uskladjivanje pružanja pomoci izbeglicama od strane drugih organizacija (domaćih i stranih), obezbeđivanje smeštaja izbeglica, pokrece inicijative za traženje međunarodne pomoci od institucija UN i drugih međunarodnih organizacija itd.

Crveni krst, Petrovac na Mlavi je pomažuci organ države u humanitarnoj sferi, koji deluje na osnovu Ženevske konvencije, Zakona o Crvenom krstu, Statuta, Strategije razvoja do 2010. godine i na osnovu osnovnih principa (humanosti, nepristrasnosti, neutralnosti, nezavisnosti, dobrovoljnosti, jedinstva i univerzalnosti). Crveni krst, Petrovac na Mlavi aktivno ucestvuje u zbrinjavanju i pružanju pomoci izbeglicama i IRL i to ne samo humanitarnog karaktera vec i organizovanjem zdravstvene zaštite, pomoci pri upisu u škole, pri zapošljavanju, socijalnih pomoci, spajanju porodica i kontakata sa drugim članovima porodice na teritoriji gde se odvijao rat. Posebnu ulogu ima i u traženju nestalih članova porodice i psihosocijalnoj podršci članovima ovih porodica. Crveni krst, Petrovac na Mlavi pruža pomoc izbeglicama i IRL smeštenim na našoj opštini i to uz pomoc volontera i aktivista Crvenog krsta. UNHCR svoje programe godinama sprovodi u saradnji sa Crvenim krstom.

Centar za socijalni rad je višefunkcionalna strucna ustanova socijalne zaštite i predstavlja bazicnu ustanovu strucnog rada i usluga u socijalnoj zaštiti u kojoj se neposredno ili posredno zadovoljava vecina socijalno-zaštitnih potreba gradana i njihovih porodica. Kao korisnici socijalne zaštite potencijalno se mogu javiti svi gradani i porodice i to onda kada se nađu ili su izloženi posebnim teškocama u zadovoljavanju svojih osnovnih potreba. Najvažnije funkcije centra su: neposredno ostvarivanje socijalne zaštite gradana i njihovih porodica, ostvarivanje funkcije organa starateljstva, praćenje i proučavanje socijalnih potreba i problema, preventivna delatnost, planiranje i programiranje socijalne zaštite, koordiniranje aktivnosti na sprovođenju socijalne zaštite i socijalnog rada u opštini.

Zdravstvena ustanova pruža usluge primarne, sekundarne zdravstvene zaštite i specijalisticke usluge. Izbegli i IRL ostvaruju svoja prava u ovoj oblasti, kao i svi drugi gradani opštine Petrovac na Mlavi.

Obrazovne institucije – osnovne škole, škola za obrazovanje odraslih, gimnazija "Mladost", Petrovac na Mlavi, kroz svoje programske aktivnosti obuhvataju i pružaju mogucnost izbeglim i interno raseljenim licima da steknu određeno obrazovanje i prekvalifikacije.

Nacionalna služba za zapošljavanje – sprovodi razlicite programe podrške zapošljavanju nezaposlenih, radno sposobnih koji aktivno traže posao. Izbegla i interno raseljena lica imaju jednake mogucnosti kao svi drugi nezaposleni, opštine Petrovac na Mlavi, da koriste ove programe.

Nevladine organizacije koje imaju svoje aktivnosti na podrucju opštine, a te aktivnosti odnose se na humanitarnu pomoc, podizanje kapaciteta IRL, obezbeđivanje pomoci u pribavljanju dokumenata i pravne pomoci, itd. Medu njima najaktivnije su: UNHCR, INTERESOS, HOUSING CENTAR, PRAXIS, Udruženje boraca i invalida rata od 1990. godine, Udruženje porodica nestalih, Udruženje za razvoj opštine Petrovac na Mlavi.

5. Analiza problema izbeglih i IRL je pokazala da su njihovi glavni problemi u opštini Petrovac na Mlavi, sledeci:

- **nereseno stambeno pitanje:** opština Petrovac na Mlavi, kao jedna od opština u Republici Srbiji kroz koju je prošao znatan broj izbeglica i interno raseljenih lica, suočava se sa velikim problemom stambenog zbrinjavanja ove populacije. Status imovine ovih lica na područjima bivših republika SFRJ još uvek je u velikom broju slučajeva nerešen, privatna imovina uglavnom je uništena ili značajno oštećena, a obnova ove imovine ide veoma sporo što ovoj populaciji značajno otežava raspolaganje istom. U BiH većina izbeglih lica je uspela da povрати svoja stanarska prava i koristi svoju imovinu. Na području Republike Hrvatske, prognana lica nisu uspela da povrate svoje stanarsko pravo, te je njihovo stambeno zbrinjavanje veliki problem i jedan od faktora otežanog povratka. Opština Petrovac na Mlavi je prepoznala problem stambenog zbrinjavanja ovih lica kao veoma veliki, ali nije u mogućnosti da ovaj problem rešava detaljnije iz razloga što, kao nedovoljno razvijena opština nema dovoljno građevinskog zemljišta za ustupanje donatoru i nema mogućnost otkupa napuštenih seoskih domaćinstava, pre svega zbog nezainteresovanosti lica sa izbegličkim statusom, za rešavanje trajnog zbrinjavanja na ovakav način;

- **visok stepen nezaposlenosti** izbeglica i IRL u lokalnoj zajednici zbog neadekvatne obrazovne strukture neprilagođene lokalnoj privredi, kao i nizak stepen obrazovanja;

- **nedovoljna senzibilisanost lokalne zajednice** prema problemima i potrebama izbeglica i IRL ogleda se u minimalnom angažovanju lokalne zajednice u rešavanju ključnih problema stanovanja i pristupu pravima u svim segmentima počev od 1992. godine do danas;

- **visok stepen siromaštva među izbeglicama i IRL;**
- **nedovoljni i neodgovarajući socijalno materijalni potsticaji za integraciju izbeglih i IRL;**
- **pasivnost izbeglica i IRL** u lokalnoj zajednici u odnosu na sopstvene probleme koja se iskazuje kroz nepostojanje svesti o potrebi samoorganizovanosti (udruženja izbeglica ne postoje);

- **IRL često ne poseduju potrebnu licnu dokumentaciju** usled izmeštenih ili uništenih maticnih knjiga i neuspostavljene sistemske saradnje sa nadležnim institucijama;

- **nedovoljna dostupnost zdravstvenih usluga** za pojedine izbeglice i IRL zbog nedefinisanog statusa i nepostojanja dokumentacije;

- **česte migracije ove populacije** sa i na teritoriju opštine Petrovac na Mlavi, bez evidentiranja u bazi poverenštva, kao i neposedovanje licnih dokumenata, bazu podataka čini nedovoljno ažurnom, što otežava mogućnost sagledavanja i bržeg rešavanja njihovih problema.

Opšti zaključci analize - sporna pitanja

Iz prethodnih analiza može se zaključiti sledeće:

- **specifican status opštine**, umnogome ograničava polje delovanja za rešavanje problema ove ciljane grupe iako opština Petrovac na Mlavi ima značajne kapacitete za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica naročito u oblasti ljudskih resursa, institucionalnog iskustva i spremnosti lokalne samouprave da se bavi pitanjima ove grupe građana;

- **nereseno stambeno pitanje** višecanih porodica i problemi u raspolaganju sopstvenom imovinom u zemljama i mestima porekla značajno doprinose socijalnom siromaštvu i nepovoljnom kvalitetu života izbeglih i interno raseljenih lica i predstavljaju problem same lokalne zajednice;

- **postojanje jednog broja lica bez pravnog subjektiviteta** – „Pravno nevidljiva lica“, tj. lica koja nisu upisana u maticne knjige na teritoriji opštine, kao i lica koja su upisana u maticne knjige a ne poseduju odgovarajuća licna dokumenta;

- izbegla i interno raseljena lica u opštini Petrovac na Mlavi imaju **neadekvatni obrazovni nivo** što u odnosu na strukturu lokalne privrede otežava njihovo zapošljavanje i aktivno uključivanje u život lokalne zajednice;

- **pasivnost, slaba samoorganizovanost** i loša informisanost samih izbeglih i interno raseljenih lica dodatno doprinose njihovom nezadovoljavajućem položaju i relativno niskom nivou integrisanosti u lokalnu zajednicu;

Preporuke za buduće planiranje unapređenja položaja izbeglih i interno raseljenih lica

Pokrenuti inicijativu za veća finansijska izdvajanja iz republičkog i opštinskog budžeta, a takode i inicirati formiranje fonda za rešavanje stambenih problema svih ratom pogođenih lica koja se nalaze na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi.

Umrežavanje i efikasnija saradnja lokalne samouprave i svih ključnih aktera značajnih za rešavanje problema izbeglih i interno raseljenih lica, uz korišćenje svih stručnih, ljudskih resursa i dosadašnjeg iskustva različitih institucija i organizacija.

Povećati zapošljavanje prekvalifikacijom radno sposobnih izbeglih i interno raseljenih lica za deficitarna zanimanja i poznate poslodavce.

Obezbediti kontinuirane edukativne programe i obuke.

Poglavlje 4. Prioritetne grupe

Kriterijumi lokalnog akcionog plana za izbor prioriternih grupa među izbeglim i interno raseljenim licima na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi su:

- vidljivost i rasprostranjenost problema ciljne grupe u lokalnoj zajednici;
- brojnost ciljne grupe;
- nezaposlenost i materijalno siromaštvo određene ciljne grupe;
- stepen ugroženosti ciljne grupe;
- zainteresovanost same ciljne grupe za rešavanje sopstvenih problema;
- neobuhvacenost grupe sistemskim merama podrške (ispalih iz sistema društveno-organizovane podrške);
- eliminatorni kriterijum: resursi kojima raspolaže lokalna samouprava.

Prioritetne grupe, odabrane na osnovu prethodnih kriterijuma su:

- Izbegla i interno raseljena lica **bez rešenog stambenog problema** / vidljivost njihovog problema je posebno istaknuta zbog njihove brojnosti i lošeg materijalnog statusa ali je evidentno i postojanje otežavajućeg faktora koji se odnosi na mogućnosti i ovlašćenja lokalne samouprave pri upravljanju i raspolaganju resursima (gradevinsko zemljište, finansijska sredstva, itd).

- **radno sposobna nezaposlena izbegla i interno raseljena lica** sa neodgovarajućom stručnom kvalifikacijom koja je potrebna za zapošljavanje;

- **lica bez pravnog subjektiviteta** – „Pravno nevidljiva lica“, tj. lica koja nisu upisana u maticne knjige na teritoriji Srbije, kao i lica koja su upisana u maticne knjige a ne poseduju odgovarajuća licna dokumenta;

- **deca iz izbeglih i interno raseljenih porodica** ispala iz procesa osnovnoškolskog obrazovanja uzrasta od 13 do 18 godina;

Poglavlje 5. Opšti i specifični ciljevi

Opšti i specifični ciljevi

Polazeci od analize stanja, lokalnih resursa i kapaciteta, kao i od analize potreba izbeglica i interno raseljenih lica na teritoriji opštine Petrovac na Mlavi a u skladu sa nacionalnim strateškim opredeljenjima, definisani su sledeci opšti ciljevi:

Cilj 1.

Poboljšani uslovi integracije i smanjenje siromaštva izbeglih i interno raseljenih lica kroz programe trajnog rešenja stambenog pitanja, povećano zapošljavanje i stvaranje mogućnosti za njihovo potpuno uključivanje u društveni život u naseljima opštine Petrovac na Mlavi.

Cilj 2.

Povećane znanja i nivo građanske svesti izbeglih i interno raseljenih lica, kroz pravnu pomoć, obrazovne i edukativne programe namenjene porodicama, deci i ženama.

Iz ovako definisanih opštih ciljeva formulisani su specifični ciljevi koji su relevantni za postizanje opštih ciljeva u periodu od 2009. godine do 2014. godine i to:

- 1.1. U toku 2009. godine, obezbediti građevinsko zemljište i infrastrukturne objekte /lokalna samouprava/ i izgraditi stambeni objekat /donatorske organizacije, UNHCR, HOUSING CENTAR,/ za socijalno stanovanje pod zaštićenim uslovima sa 20 stambenih jedinica i to za smeštaj 15 izbegličkih porodica, jedne porodice IRL i 4 lokalne, socijalno ugrožene porodice;
- 1.2. U toku 2009. – 2010. godine obezbediti građevinsko zemljište i nfrastrukturne objekte /lokalna samouprava/ i pakete građevinskog materijala /donatorske organizacije i KIRS/ za pomoć u poboljšanju uslova stanovanja za 10 porodica izbeglica i IRL;
- 1.3. U toku 2009. – 2010. godine obezbediti građevinsko zemljište i infrastrukturne objekte /lokalna samouprava/ i tipske montažne, stambene objekte /donatorske organizacije, INTERSOS/ za 7 porodica izbeglica i IRL;
- 1.4. U periodu 2009. – 2010. godina, obezbediti otkup 5 napuštenih seoskih domaćinstava za trajno zbrinjavanje 5 porodica izbeglica i IRL;

- 2.1. U periodu od početka 2010. godine do kraja 2014. godine, organizovati 4 ciklusa prekvalifikacija za Poznatog poslodavca /jedan ciklus godišnje za po 10 nezaposlenih lica/;
- 2.2. U periodu 2009-2010. godina, obezbediti pomoć u paketima sa alatom i priborom za samodohodovne aktivnosti kao i obuku za započinjanje posla i obavljanje uslužnih delatnosti.

Poglavlje 6.
Aktivnosti – zadaci za realizaciju LPA

/prikazani su u tabelama/

Poglavlje 7 Resursi - budžet

Procenjeno je da će za realizaciju Lokalnog plana 2009.- 2014. godine biti ukupno potrebno oko _____ EUR. S' obzirom na to da su detaljni godišnji planovi urađeni za 2009. i 2010. godinu utvrđeni su i precizniji troškovi primene lokalnog plana u tom periodu. U 2009. godini će početi obuhvatna i intenzivna primena lokalnog plana, tako da su potrebna sredstva u iznosu od _____ EUR, a u 2010. u iznosu od _____ EUR.

LPA se predviđa _____ EUR za troškove monitoringa i evaluacije do kraja 2014. godine.

Detaljan godišnji budžet za svaku sledeću godinu primene lokalnog plana biće urađen na osnovu razrađenih godišnjih planova za te godine.

Sredstva za realizaciju ovog lokalnog plana obezbeđivace se iz različitih izvora: delom iz budžeta lokalne samouprave, delom iz donatorskih budžeta, odnosno pomoću projekata koji će se razviti na osnovu ovog lokalnog plana, kao i iz drugih dostupnih izvora. Potencijalni donatori i fondovi na koje će se realizacija LPA oslanjati su: USAID, IOM, UNHCR, HELP, NPA, ASB.

Postupajući u skladu sa donetim nacionalnim strategijama: za smanjenje siromaštva, rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica, zapošljavanja, održivog razvoja, očekuje se finansijska podrška resornih ministarstava u realizaciji aktivnosti LPA.

Napomena: Predviđeno vreme početka realizacije, kako je predstavljeno u tabelama LPA, kao i sam plan realizacije, u potpunosti zavise od datuma usvajanja lokalnog plana na Skupštini opštine Petrovac na Mlavi, kao i od početka realizacije donatorskih programa i fondova u Republici Srbiji.

Poglavlje 8. Aranžmani za primenu

Aranžmani za primenu LPA u opštini Petrovac na Mlavi, obuhvataju lokalne strukture i različite mere i procedure koje će osigurati njegovo uspešno sprovođenje. U okviru lokalnih struktura razlikuju se:

- 1) strukture za upravljanje procesom primene LPA i
- 2) strukture koje su operativne i primenjuju LPA

Strukturu za upravljanje procesom primene LPA, nakon njegovog usvajanja, predstavljace Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja. Savet za migracije će, kao deo svog budućeg rada, napraviti Plan upravljanja primenom lokalnog plana.

Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja, kao upravljačka struktura ima sledeće zadatke:

- u potpunosti odgovara za vodenje celokupnog procesa primene lokalnog plana;
- imenuje lokalne timove za upravljanje projektima koji nastanu kao rezultat operacionalizacije lokalnog plana;

- obezbeđuje pristup i prikupljanje svih podataka i informacija u elektronskoj formi od svakog aktera, . ucesnika u procesu unapredenja položaja izbeglih i IRL u lokalnoj zajednici;
- održava kontakte sa svim ucesnicima u realizaciji lokalnog plana;
- upravlja procesom praćenja (monitoringa) i ocenjivanja uspešnosti (evaluacije) lokalnog plana;
- održava kontakte sa javnošću i donosiocima odluka u lokalnoj samoupravi.

Operativnu strukturu za primenu ovog lokalnog akcionog plana činiće institucije, organizacije i timovi formirani u cilju neposredne realizacije plana i projekata razvijenih na osnovu lokalnog plana. U skladu sa Lokalnim akcionim planom, bice realizovana podela uloga i odgovornosti medu razlicitim akterima u lokalnoj zajednici, partnerima u realizaciji. Svaki akter će u skladu sa principom javnosti i transparentnosti rada voditi odgovarajuću evidenciju i dokumentaciju i pripremati periodične izveštaje o radu. Izveštaji će biti polazna osnova za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada.

Operativna struktura za primenu lokalnog plana ima sledece zadatke i odgovornosti:

- realizacija lokalnog akcionog plana;
- neposredna komunikacija sa korisnicima/cama usluga koje se obezbeduju lokalnim planom;
- redovno dostavljanje izveštaja koordinatoru/ki Saveta za migracije i trajna rešenja o svim aktivnostima na sprovođenju lokalnog plana;
- učešće u eventualnim obukama za unapređenje stručnosti i kompetencija za sprovođenje zadataka lokalnog plana;
- unapređenje procesa primene lokalnog plana u skladu sa sugestijama i preporukama upravljačke strukture.

U opštini Petrovac na Mlavi, procenjuje se da će nosioci programa, projekata i aktivnosti LPA biti u prvom redu sledece institucije:

1. Poverenik za izbeglice,
2. Centar za socijalni rad
3. Dom zdravlja
4. Škola za obrazovanje odraslih, NU
5. NVO Udruženje za razvoj opštine Petrovac na Mlavi
6. Nacionalna služba za zapošljavanje
7. Crveni krst

Upravljačka i operativna struktura će razviti plan i mehanizme međusobne komunikacije, pratiće uspešnost razmene informacija i efikasnost komunikacije u odnosu na očekivane rezultate primene lokalnog plana. Plan komunikacije upravljačke i operativne strukture urediće vreme i načine razmene informacija i preduzimanja odgovarajućih akcija.

Detaljne godišnje planove za naredni period nakon 2010. godine pripremaće Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja uz aktivne konsultacije sa operativnim strukturama. Po potrebi, savet ce formirati i odgovarajuće radne timove.

Mehanizmi praćenja, ocenjivanja uspešnosti primene lokalnog plana i donošenja eventualnih korektivnih mera biće definisani Planom procenja i ocenjivanja uspešnosti (planom monitoringa i evaluacija).

Poglavlje 9. Praćenje i ocena uspešnosti

Cilj praćenja i ocene uspešnosti (monitoringa i evaluacije) LPA je da se sistematično prikupljaju podaci, prati i nadgleda proces primene i procenjuje uspeh LPA radi predlaganja eventualnih izmena u aktivnostima na osnovu nalaza i ocena.

Vremenski okvir

Monitoring (kao sistematski proces prikupljanja podataka) sprovodi se kontinuirano i dugoročno za period 2009. - 2014. Evaluacija (kao analiza podataka i donošenje ocene o uspešnosti) vršiće se periodično, jednom godišnje. Finalna evaluacija obavice se na kraju 2014. godine.

Predmet monitoringa i evaluacije

Monitoring i evaluacija uključuju celovito sagledavanje ispunjenja aktivnosti, zadataka i specificnih ciljeva.

Ključni indikatori uticaja za praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene lokalnog plana ce biti sledeći:

1. Obuhvat izbeglih i IRL novim uslugama i merama;
2. Struktura korisnika/ca usluga i mera programa;
3. Nivo uključenosti različitih aktera u pružanje usluga izbeglim i IRL u lokalnoj zajednici;
4. Obim finansijskih sredstava izdvojenih za usluge izbeglim i IRL;
5. Struktura finansijskih sredstava izdvojenih za usluge izbeglim i IRL (budžet lokalne samouprave, donatorska sredstva, drugi izvori...).

Procesni indikatori za praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene lokalnog plana ce biti sledeći:

1. Broj potpisanih protokola o saradnji sa odabranim NVO;
2. Broj sertifikata o završenoj prekvalifikaciji izbeglih i interno raseljenih lica;
3. Broj zaključenih ugovora o radu;
4. Broj lica koja su dobila pakete pomoći za samodohodovne aktivnosti;
5. Broj lica koja su dobila pomoć u vidu trajnog smeštaja u otkupljena seoska domaćinstva;
6. Broj lica koja su dobila pomoć u vidu stambeno montažnih objekata
7. Broj lica koja su dobila pomoć u vidu paketa građevinskog materijala
8. Broj lica koja su dobila pomoć u vidu socijalnog stanovanja pod zaštićenim uslovima.

Metode i tehnike monitoringa i evaluacije

Za uspešno obavljanje monitoringa i evaluacije koristiće se standardni set alata medu kojima su:

- evidentiranje korisnika, intervjui sa korisnicima (upitnici, razgovori), ankete, izveštavanje i dr.

Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja će biti odgovoran za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada na primeni Lokalnog plana akcije, vršiće monitoring i evaluaciju. Tim za monitoring i evaluaciju čine predstavnici/ce, stručna lica iz lokalnih institucija i organizacija koje se neposredno ili posredno bave pitanjima izbeglih i IRL, kao i predstavnici/ce korisničkih grupa ovog lokalnog plana. Savet će svojim planom rada definisati način organizovanja monitoringa i evaluacije lokalnog plana.

